

Transkriberad intervju med Ragnar Myrsmeden, konstsmed, född 1889 i Arvika, Värmland.

Intervjutillfället skedde 16/4-1975

Om intervjun och *Vi som byggde Stadshuset*

Ljudfilen är 7 minuter och 34 sekunder och består av ihopklippta utdrag ur en längre intervju med accessionsnummer A 33/76:14

Intervjun är en av 25 som genomfördes åren 1975–1976 av medarbetare på Stadsmuseet, under ledning av Mats Hellspong. Alla intervjuer i sin helhet finns i Stadsmuseets samlingar.

Berättelsen ingår i Stadsmuseets utställning *Vi som byggde Stadshuset* (2023), som uppmärksammar 100-årsjubileet av Stadshusets invigning. Stadshuset byggdes mellan åren 1912–1923.

RM = Ragnar Myrsmeden

RM: Men om man tänker nu, vad billigt Stadshuset blev. 18 miljoner, vad får du för 18 miljoner nu? Tänk så mycket konstverk vi fick nere vid Stadshuset. Och så gediget och bra allting är. Kommer det hålla i ovärderliga tider.

...

Det var ju så att Östberg ville ju ha såna där figurer, här och där, på Stadshuset. Han hade ju gjort iordning nischer och så. Men genom att det blev kriget 1914 så gick det inte att få metall. Han hade kanske tänkt att dom skulle gjutas i brons eller så där, men då hade han ju sett han var ute i Europa att det fanns kopparfigurer som var drivna. Och likaså klockspel. Sen så kom den här arkitekt Spolén, han skulle ordna med möbler i Stadshuset. Och han kom ifrån Göteborg och troligen hade han känt till att där var en kopparslagare som hette Gustav Nilsson. Och han kom upp till Stadshuset först. Och det var meningen att han skulle göra kopparfiguren då. Han hade börjat på den här St. Örjansleken, som är där som går runt. Men han hann aldrig färdigt riktigt. Han hade gjort figurer men de var inte sammansatta ordentligt utan det fick jag göra sedan. Det var bland det första jag fick göra. Sen hade han nog tänkt göra den här Sankt Göran som Christian Eriksson fick göra sedan. Han hade gjort en skiss men den såg inte så rolig ut. Men sen blev han sjuk och gick bort. Han hade troligen kommit dit någon gång 19..16 eller så där.

Men sen då under tiden så fick den här smeden som heter Karl Magnusson, då fick han göra en del kopparsaker. Bland annat så var det biskopen och fiskarpojken som står på Måntornet. Jag vet inte om han har fått någon ritning men han gjorde nog själv efter eget nästan. Det är väldigt naiv men roliga. Sen gjorde han troligen Änglen på Sankt Karins torn. Sen var det en lax i en flöjel. Detta var nu innan jag kom då. Men sen så var han så originell den här smeden

så alltid när han, han var lite bohem. Så på sommaren då åkte han hem till Värmland, han var också värmlänning. Då åkte han hem till Gunnarskog då skulle han fiska där. Så då när jag kom dit 1918 då var inte han där, utan då hade de först inga modeller färdiga som jag skulle göra efter att jag, jag hade inte drivit såna här figurer fast jag hade ju arbetat i koppar och mässing och så där.

Då fick jag först göra lite smide. Jag gjorde bland annat en krok nere i Stadshuskällaren, i hallen där, som det skulle hänga en lampa. Men sen så kom de ner med en ritning då, det var arkitekten Wetterqvist hade ritat med kol på ett papper. Det här ska bli en fiskarpojken. Den där som ”Lax lax lerbak. Aldrig kommer du på biskopens fat”. Den skulle sitta i en båt då och den skulle de ha ute på den där, det var som en baldakin på södra sidan tornet. Ja jag gjorde juden där figuren men jag hade ingen modell utan jag fick göra relief eftersom jag tyckte. Och laxen var förgylld förstås. Annars var det koppar. Och sedan var det, ovanpå den där baldakinen här, så var det en borg. Det var utav Stockholms äldsta sigill, och den bars upp utav en neptunigaffel. Det hade så mycket med stan och vattnet att göra. Allting här så var det ju symboler på Stockholm.

Han hade ordnat så bra så det låg ett gammalt hus där på Hantverkargatan. Nummer 1 Hantverkargatan, troligen var det kvar sen Eldkvarn. Och där var det två våningar och en vindsvåning och så källarutrymme. Där hade han alla verkstäder. Endast han byggde till var på Österut, en ateljé för skulptörerna för de ville ju ha takljus och högre till taket. Smeden han fick vara i ett stort utrymme i källaren där och det var ett litet kolrum och där och den här kopparverkstan var det troligen en tvättstuga eller nånting. Också i källaren. Allting var gjort där. Allting utom på slutet när de måste riva det där huset, för det gjorde ju nästan, 1922 då. Då fick jag flytta, skaffa mig en egen verkstad som jag gjorde en del saker.

Och de två våningarna bodde förstås vaktmästaren. Så hade jag ritkontor där i två våningar va. Och högst upp hade arkitekt Spolén ett rum, och där var snickarverkstan sedan i samband med den. Snickarn förljög modellen till möblerna som Spolén ritade. Och i hallen där uppe där satt den här arkitekt Thorell då och gjorde ritningarna efter Spolén. På andra sidan där uppe så hade textilkonstnärinnan Maja Sjöström sin ateljé. Och, men det mesta gjordes ju nere i Italien, så hon var mest där. Och jag fick vara där nere i verkstaden och den var ganska primitiv, för man fick inte ha svetsapparat. Det ville inte arkitekten, nej det skulle göras på hantverksmässigt sätt. Det gick ju bra det också.

Och sedan har vi den här fru Karin här. Den var gjord i naturlig storlek. Och när jag hade den färdig så satte de upp den på prov där uppe på nocken, taket. Och arkitekten, han gick över Kungsholmsbron hette det då. Och titta titta på den där figuren. Och sen kom Sandberg som hade gjort modellen ner till mig i verkstan. Arkitekten tycker att den verkar för smal och spinkig den där. Kan vi inte göra på något vis så det blir lite fylligare? Ja.. jo. Går det att ta upp den i ryggen? Alltså fick jag ta av huvudet här och klippa upp hela ryggen här och satte in en kil så här tio decimeter. Då blev det ju lite fylligare. Det gjorde ingenting här för den var ganska bröstig så här. Och tur var det, den var inte förgylld. Och sen satte de upp den där. Det spelade inte så stor roll att man fick göra om de här figurerna, för man hade ju månadslön.

Och här är kopparboken. Det var inte namn men nummer på dom som hade skänkt plåtar till taket. Vi hade inte pengar till att täcka det. Det kostade 25 kronor varje plåt. Och i den boken då skulle det stå nummer på. Själva pärmen var driven i koppar, och här var de sicilerad Stadshuset så där. Den låg framme i Tre kronor, den salen. Men nu har jag inte sett den på sista tiden, den låg på ett bord då. Men de kanske inte ville ha den där för den var bara i vägen.

När jag kom dit, om jag ska tala om det också. Då skulle man ha tre hundra kronor i månaden. Men.. om man tänker på nu jobbarna, stenhuggare och murare. Dom hade två kronor i timmen då. Det blev ungefär 96 kronor i veckan. Om det inte var ackord förstås. Om vi tänker på städerskor då, det var mycket tanter som gick och städade i dom där rummen, undan för undan. De hade en krona i timmen. Det är skillnad på nu.

Tänk så mycket konstverk vi fick på Stadshuset, vad får de för 18 miljoner nu? Så gediget och bra allt är. Kommer det hålla i evärderliga tider.